

Sygn. akt V CZ 79/06

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J.J.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu ZOZ Szpitalowi [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 listopada 2006 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 lipca 2006 r.,

**oddala zażalenie i nie obciąża powoda kosztami postępowania
zażaleniowego na rzecz pozwanego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił wniesioną w dniu 27 marca 2006 r. apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 lutego 2006 r.

W jego uzasadnieniu wskazał, na bezprzedmiotowość zawartego w apelacji wniosku o zwolnienie od kosztów, z uwagi na uzyskanie takiego zwolnienia przez powoda na mocy postanowienia z dnia 20 sierpnia 2003 r. W tej sytuacji, zgodnie z art. 14 ust. 2 i art. 100 § 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 – dalej uksc) powód, jako strona zwolniona przez sąd w całości od kosztów sądowych, działając przez pełnomocnika w osobie adwokata, zobowiązany był uiszczyć opłatę podstawową od apelacji w przewidzianym ustawowo terminie. Podlegająca opłacie w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. apelacja powoda, od której nie została uiszczona opłata podstawowa podlegała więc odrzuceniu.

W zażaleniu powód zarzucił błędną wykładnię art. 130² § 3 k.p.c. przez przyjęcie, że pojęcie opłata w wysokości stałej obejmuje także opłatę podstawową, a w konsekwencji niewłaściwe jego zastosowanie i odrzucenie apelacji. Odwołał się do treści art. 11 uksc, który wymienia trzy kategorie opłat tj.: opłatę stałą, stosunkową i podstawową, podczas gdy art. 130² § 3 k.p.c. sankcjonuje odrzuceniem środka zaskarżenia tylko nieuiszczenie dwóch z nich i nie wymienia opłaty podstawowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakończenie postępowania w danej instancji w rozumieniu art. 149 ust. 1 uksc następuje z chwilą wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2006 r. III CZP 73/06, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2006 r. III CZP 74/06 dotychczas nie publ). Do wniesionej przez powoda po dniu 2 marca 2006 r. apelacji od wyroku Sądu Okręgowego mają więc zastosowanie przepisy uksc, a także przepisy wykonawcze do niej, oraz znowelizowane przepisy k.p.c. regulujące bezpośrednio problematykę kosztów sądowych (w tym art. 130²).

Powód, który uzyskał całkowite zwolnienie od kosztów sądowych, jest stroną zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd w rozumieniu art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 uksc, którą obciąża obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji.

Na tym tle zasadnicze znaczenie w sprawie ma rozstrzygnięcie wątpliwości odnośnie do wykładni art. 130² § 3 dotyczącej zakresu ustanowionej tam sankcji odrzucenia środka odwoławczego lub środka zaskarżenia.

Przepis ten (tak jak § 1 tego artykułu) operuje, obok pojęcia „opłaty w wysokości stosunkowej”, pojęciem „opłaty w wysokości stałej”, której nie wymienia art. 11 uksc zawierający wyczerpujące wyliczenie opłat występujących na gruncie tej ustawy. Posłużenie się przez ustawodawcę w tym samym akcie prawnym dla określenia tych samych opłat innymi pojęciami, raz to w uksc pojęciem opłaty stałej, zaś w k.p.c. pojęciem opłaty w wysokości stałej, z punktu widzenia reguł prawidłowej legislacji, budzić musi istotne wątpliwości co do tego, że rzeczywiście chodzi tu o synonimy, a więc różne nazwy o tym samym znaczeniu, zatem w obu przypadkach chodzi o opłatę stałą.

Zważyć przy tym trzeba, że opłata podstawowa wynosi 30 zł (art. 14 ust. 3 uksc), a więc jej wysokość jest stała. Na gruncie art. 11 uksc nie stanowi ona jednak opłaty stałej, natomiast mieści się, obok opłaty stałej, w szerszej pojęciowo kategorii „opłat w wysokości stałej” (art. 130² § 3).

Trafnie też zwraca uwagę Sąd Apelacyjny, iż za taką wykładnią art. 130² § 3 k.p.c. przemawiają istotne argumenty celowościowe. Celem wprowadzonych zmian legislacyjnych w zakresie kosztów sądowych było usprawnienie i przyspieszenie postępowania sądowego w szczególności toczącego się z udziałem profesjonalnych pełnomocników. W tym kontekście trudno uznać za racjonalne i celowe rozwiązanie wyłączające obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej przez profesjonalnego pełnomocnika, wnoszącego środek zaskarżenia w imieniu strony, której sąd przyznał całkowite zwolnienie od kosztów sądowych i nakładające na sąd (przewodniczącego) obowiązek wezwania pełnomocnika do jej uiszczenia, gdy równocześnie obowiązek taki obciąża pełnomocnika w przypadku trudniejszej w stosowaniu opłaty stosunkowej, czy też ułamkowej opłaty stałej (art. 19 uksc).

Względy te prowadzą do sformułowania tezy, iż adwokat wnoszący apelację w imieniu strony, całkowicie zwolnionej przez sąd od kosztów sądowych ma obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej. Prawnie skuteczne jest uiszczenie tej opłaty przed upływem terminu do wniesienia apelacji (uchwała SN z 25 września 1970, III CZP 58/70, OSNC1971, nr 9, poz. 146). Sąd odrzuca bez wezwania do uiszczenia opłaty apelację wniesioną przez adwokata w imieniu strony całkowicie zwolnionej od kosztów sądowych, od której nie uiszczono opłaty podstawowej (tak również SN w postanowieniu z 30 maja 2006 r., I CZ 23/06 nie publ).

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy oddalił zażalenie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.) oraz na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami postępowania zażaleniowego na rzecz pozwanego.